

Filmissä *Saaren eläimet* tutustutaan Suomen saaristossa eläviin tavallisiin eläimiin ja kasveihin. Niihin kuuluvat esimerkiksi sisiliskot, kyyt, rantakäärmeet, harmaalokit, västäräkit, isokoskelot, kalatiirat, naurulokit, haarapääskyt, puukiipijät, saaristomännyt, isomaksaruohot, kuhmujäkälät sekä hiekkadyynien muurahaisleijonat.

Kyyt tunnistetaan yleensä niiden selissä olevista sahalaitakuvioista, mutta joskus ne voivat olla väriltään täysin mustiakin. Kyyllä on kapeat pupillit aivan kuten kissoilla. Sen sijaan rantakäärmeillä pupillit ovat pyöreät ja pään alueen suomut suuria. Rantakäärmeetkin voivat olla kokonaan mustia, vaikkakin kyseinen värimuoto on niillä harvinaisempi.

Sisiliskot liikkuvat varovasti auringonpaisteessa. Ne pitävät lämpimistä paikoista. Liskot ovat valppaita ja vikkeliä. Ne pyydystävät kärpäsiä salamannopeasti.

Saaren eräs merkillisimmistä lajeista piiloutuu rannan hiekkadyyneihin – kuoppiin, joita lajin yksilöt ovat kaivaneet. Muurahaisten on varottava kuoppia: jos ne putoavat näihin, ne tuskin pääsevät sieltä enää pois. Kuoppien pohjilla pilkistävät nimittäin ansamaiset leuat, jotka kuuluvat muurahaiskorentojen toukille. Toukat, joita kutsutaan muurahaisleijoniksi, pyydystävät esimerkiksi juuri muurahaisia ravinnoksi. Ne ruiskuttavat saaliiseen myrkkyä ja vetävät sen kuopan pohjalle. Kädellä pidettäessä muurahaisleijonat erottuvat selvästi, mutta maassa niitä ei näe helposti suojavärin vuoksi.

VASTAUKSET KYSYMYKSIIN

1. Mistä tunnistaa kyyt?

Kyyllä on kapeat pupillit aivan kuten kissoilla. Sillä on usein myös sahalaitakuvio selässä, mutta kyyt voivat olla kokonaan mustiakin.

2. Mitä sisiliskot syövät?

Sisiliskot syövät pieniä hyönteisiä, kuten kärpäsiä.

3. Mistä tunnistaa rantakäärmeen?

Rantakäärmeellä on pyöreät pupillit ja usein keltainen täplä pään alueella. Päässä olevat suomut ovat suuria. Kyiden tavoin rantakäärmeet voivat olla myös kokonaan mustia, joten on oltava aina varuillaan, kun käärmeen kohtaa luonnossa.

4. Mitä lokit syövät?

Lokit syövät esimerkiksi toisten lintujen munia ja poikasia sekä eri kalalajeja.

5. Kuinka muurahaiskorenon toukka pyydystää saaliinsa?

Toukka kaivaa hiekkaan kuopan, jonka pohjalla se odottaa mahdollista saalista. Toukka pyydystää saaliinsa suurilla leuoillaan. Jos muurahainen yrittää paeta kuopasta, toukka heittää sen päälle hiekkaa, jolloin muurahainen putoaa takaisin kuopan pohjalle.

6. Miksi kalliot ovat hioutuneet sileiksi?

Tuhansia vuosia sitten mannerjää hioi kallioita sen sulaessa ja vetäytyessä taaksepäin jääkauden päättyttyä.

(jatkuu)

7. Miksi männyt eivät kasva saarilla suurikokoisiksi?

Saaren kallioisessa maaperässä on vähän ravinteita. Saarella myös tulee paljon, ja kylmyys kuivattaa kasveja. Jos puut olisivat korkeita, myrskyt kaataisivat ne helposti. Saarten pieniä mäntyjä kutsutaan saaristomännyiksi.

8. Mitkä jäkälät ovat suuria ja kasvavat kallioilla?

Kuhmujäkälä on suurikokoinen. Jäkälät pystyvät vaurioittamaan kallioita ja siten kiinnittymään niihin.

9. Miten kalatiira pyydystää ravintoa itselleen?

Kalatiira lentää rantojen läheisyydessä ja katselee samalla veteen. Sen silmien rakenne on erilainen kuin ihmisillä, jolloin se kykenee näkemään paremmin vedenpinnan alapuolelle. Kalatiiran silmissä on eräänlainen ”suodatin”, joka poistaa valonsäteistä sinisen värin. Tiira sukeltaa kohti vedenpintaa ja pyydystää eri kalalajeja, kuten esimerkiksi piikkikaloja ja mutuja.

10. Miten puukiipijä liikkuu puiden rungoilla?

Puukiipijä liikkuu aina alhaalta ylöspäin puun runkoa pitkin. Samalla se etsii kaarnan alta hyönteisiä ravinnoksi. Pähkinänakkeli liikkuu puiden rungoilla usein ylhäältä alaspäin.